

SIMONYI BÉLA

FEHÉR, FEKETE, SZÜRKE, KÉK

Fehér: Milyen jól érzem magam. Megint igazán jó légkörben, testvérek között voltam egy napot. Megerősödtem abban, hogy a világ lehet jó és mi tudunk tenni ezért!

Fekete: Hát persze, hogy a világ jó – csak jól kell hozzányúlni. Lóg a sok banán a sok mamlasz fáról és ügyesen be kell takarítani.

Fehér: (Félfordulattal, kicsit meghökkenve, kicsit értetlenül megnézi magának Feketét.) Igen, Isten gondoskodik rólunk. Nekünk pedig gondoskodni kell azokról, akik gyengébbek nálunk.

Fekete: Pontosítsunk. A te Istenednek nagy a birkanyája. Én meg végigdöngetek az Audimmal a buszsávban és benyomok a birka-sor elé. Ha Te a világréped szerint szépen sorba állsz, akkor mi totál jól megvagyunk egymással.

Rézbőrű oldalt álldogál, támaszt egy oszlopot és nézi őket.

Bejön egy Kék és egy Szürke arc, a Kék nyitott gondolkodású (bizakodó szájvonal), a Szürke igavonó átlagember (fanyar szájvonal).

Kék a Fehérhez: Azt megértem, hogy Te otthon meg a barátaid között jól érzed magad, de nem félsz, hogy ezt a kis idilli védettséget ledarálja a valóság?

Fehér: Mi sok évszázad után újra tisztán felfedeztük az Evangéliumokat. Az élet küzdelmes, de nem félünk.

Kék: Aha. Nekem ettől csak a kérdéseim szaporodnak. Ha jól értelek, nem csak azt reméled, hogy a kis idilli körödet nem darálja le a külvilág, hanem még küldetéstudatod is van, hogy te változtasd jobbra a világot. Mondd, hogyan csinálod?

Fehér: Barátunkká teszünk bárkit, akiben elegendő jóérzés van. Békesség a földön a jóakarátú embereknek! És egymásra találunk, és egyre többen leszünk. Hiszen minden embernek az a jó, ha szeret és ha szeretetre talál, ha őt is szeretik. Ez vonzó.

Fekete: Mondom, nagy az Isten birkanyája, – ti nagyon jó haverjaim vagytok. Érdekes módon, aki teheti – mondom, aki teheti –, az nem hozzátok akar hasonló lenni, hanem hozzám. He-he-he. A ti Istenetek valójában birkákat tenyészt, jól emlékszem, valami Jópásztor? Úgy látom, sikeres ebben. He-he.

A múltkor valaki lefújta szilikonolajjal a szélvédőmet, amikor a járdán álltam az Audimmal. Az a köcsög biztos, hogy nem a ti fajtátok volt. Ti aranyos hülyék vagytok.

Kék (látszik, hogy bosszantja, amit Fekete beszél, de ő a Fehérhez szól): És mondd, azon kívül, hogy szeretitek egymást, amikor együtt vagytok, mi minden van az életekben, ami kizökkenti a rossz vágányról azokat, akik látnak Titeket?

Milyen munkahelyeken vállaltok munkát? Hogyan szóltok bele a közélet dolgaiba? Hogyan készítitek fel az életre a gyerekeiteket? Hogyan lesznek a gondolataitokból terjedő és megvalósuló elképzelések? Hogyan csatlakoztok egymás gyakorlatias ötleteihez? Növekszik-e a közösségetek? Hogyan hoztok tétre menő közös döntéseket, ha hoztok? És ha nem, akkor működik-e valójában a közösségetek? Csupa kérdés vagyok, ne haragudj!

Fehér: Várj, először kérdezzük meg őt is, (mutat Szürkére), ő hogyan él?

Szürke: Lehúzom a munkahelyen a napi 10-12 órát, mert élni kell. Örülök, hogy van munkahelyem. Megtanultam, hogy pofázni nem érdemes, se munkahelyen, se politikában. Nem kívánok a sok szeméttel foglalkozni. Fáradtan hazamegyek, eszem egy jót és van ötven csatorna a TV-n. Hülye f... a Győzike, hülye pi... a Mónika, de el lehet röhögni rajtuk az estét. Reggel ébredéstől meg Boros és Botskor röhögcsél helyettem is. A lényeg, hogy a lehúzó gondolatoknak ne maradjon hely a fejemben.

Fehér: De hát barátom, nem szeretnél-e eljárnai közénk, ahol mindenki kedvesen fogad, értelmes dolgokról beszélgetünk és számíthatunk egymásra?

Szürke: Még mindig nem látom, hogy a bájolgáson kívül mit ajánlasz. A sörömet magam is meg tudom venni.

Kék: Lehet, hogy az a bájolgas nem kevés a Te magadra maradt életeddel szemben. Nem?

Szürke a Kékhez: Ha az a bájolgas nem csak látszat lenne, akkor hatása lenne. Olyan hatása, hogy nekem nem kellene kérdezzem, hogy mit ajánlgat, hanem kilátszana számomra a Mónika segge mögöl is. Ha nem a TV-ben, akkor internetes fórumokon, ha nem ott, akkor az ismerősök emlegetnék előbb-utóbb. Hiszen néha azért megnézem magamnak, milyen világban élek. Semmi különös nem látszik ki belőlük. Ezek saját maguknak csinálnak egy kis illúziót, hogy jól érezzék magukat. Vagy nem így van?

Szürke a Fehérhez: A Te Isten-képed hazug kép. Mivel nem tudsz mit kezdeni a valósággal, azt hirdeted, hogy ez csak egy ideiglenes színpad a mennyországba átjutás előtt. A valóság szerinted az, hogy Isten csakis szeretet, az ember alapvetően jó. Bár ez valahogy nemigen jut érvényre, ezért csakazértis beragadsz abba a mantrázásba, hogy minden jó, ha vége jó, márpedig a jó végül elnyeri jutalmát – szerinted. Azt hiszed, ilyen önhülyítéssel példamutatónak képzelheted magad?

Fehér: Van köztünk, aki folyamatosan csomagokat küld rászorulóknak. Van köztünk, aki öko-falut alapít. Van köztünk, aki egy budapesti kerületben sportfoglalkozásokkal végzi a népnevelést. Van köztünk, aki fogyatékos gyerekeket gondoz.

Kék: Ezek "magányos futók", külön egyéni ételteljesítmények, vagy pedig a közösség szervezetten ott dolgozik mögöttük és velük? Együtt mozdulnak, támogatják? Hosszú távon beleszövődik a társadalomba a leghősiesebbek hatása? Vagy csak egyéni pozitív mániásság, aztán majd kihuny, ha belefárad?

Fehér: Hát... Nem igazán tudom eldönteni. Például a nyáron ki kellett pakolni egy szobát. Végül egy hónap késéssel csak akkor sikerült, amikor külföldről hazaérkezett egy épkezláb társunk, az egész közösség csak tologatta a dolgot. – De azért azt gondolom... Szóval azt remélem, hogy igen, a közösség ott áll mögöttük.

Fekete: Ó, ettől az aranyos önámítástól vagytok ti jó haverjaim. Keblemre, birkucik! A hőseitek még kellemetlenek is lehetnének, ha nem pusztán a jótékonyságokban jeleskednének, hanem valami mondanivalójuk is lenne a birkaságon túl...

Kék (átveszi a szót): ...szociális igazságosság, alternatív pénzforgalom, adózási autonómia, társadalomszerveződés, rákérdés az egyházakra, rákérdés az értelmiségre: a felelősségük számonkérő ösztökélése, a klímabajok és a környezet tönkretételének megoldását rámenősen szorgalmazni, külföldi alternatív mozgalmakkal hatékony együttműködések, és egyéb ilyen ébresztő mocorgások – jól értem, hogy mitől állna helyre a világ folyása? Az a baj, hogy ezeket én is csak felsorolni tudom, és hiába várom és hiába keresem azokat, akik nem csupán aranyos jógyerekek egy-egy kérdésben, hanem egy rendszerben látják a problémákat, sőt, még a megoldásokat is. Csak a bajok foltozgatását, kiscserkész igyekezetet látok. Vagy még azt sem, csak langyos átlag-életeket.

Rézbőrű (kezdet óta először szólal meg): Amit Te keresel, az nem kevesebb, mint egy olyan komplex, teljes és működőképes ÉLETMODELL, amely mindezekre együtt megoldás. Lehetőleg már el is kezdve a gyakorlatban... Szóval amihez már csatlakozni is lehet. És persze nem évszázadot visszalépve, például paraszti életformába, hanem a mai tudományos színvonalon, és mégis szerény, önkorlátozó, környezettudatos életmodell. Vonzó legyen, ne aszkézis. – Jó kis vágyálom, nem csoda, ha nincs még készen.

Fehér: Már most is lehet csatlakozni, mi bárkit nyitott szeretettel várunk!

Kék: Mihez lehet csatlakozni, barátom? Akinek ma józan és nyitott esze működik, már nem tud gondtalanul összejárni valamiféle fotel-közösségekbe. A közösség és az egyének mögött van valami döntően más életstratégiátok? Kimondatlanul nem az uralja az életeteket, hogy ne csúsztatok a tegnapihoz képest lejjebb életszínvonalban? Nem szívja ki idegeiteket és velőtöket a megélhetés? Mit látnék, ha a napi életeteket, a családi költségvetéseket, a kapcsolataitok irányait látnám?

A különbség nem csak a neveltetéseket? Mondjuk például az a „jógyerek-vagyok” érzés, hogy csak akkor van jogod élni, ha a buszon felpattansz és átadod a helyedet? Lelkileg lefűrészelt szarvak – ez nem életstratégia, pláne nem evangéliumi életstílus, hanem jobbára csak a jólneveltség beidegződése.

Fehér: De köztünk igazi prófétai hangok élnek!

Rézbőrű: Nekem más a próféta-fogalmam. Azt, amiről te beszélsz, úgy mondanám, hogy vannak a régi időkől megmaradt címer-alakjaitok, akik főszereplők az önámítás fenntartásában. Megtapsoljátok a prófétainak hangzó színpadias semmit, azzal a hittel, hogy épp megint megváltottátok a világot. És aztán szépen újra hazamentek, valódi változás és változtatás nélkül. Még a mondataitokban is óvakodtok az önmagatokon számonkérhető, komoly gyakorlati lépések megfogalmazásától, pláne bármiféle tárgyilagos mércéktől.

Az segíthetne, ha hajlandók lennétek maszatolás nélkül összehasonlítani két életstratégiát: a kispolgári túlélést és az aktuális helyzetre megalkotott evangéliumi praxist. Már ha egyáltalán létezne még a fejetekben az utóbbi.

Fekete (kissé negédesen): Szégyelljétek magatokat, Fiúkák. Ez a kedves Fehér olyanokról mesélt, akik ennek a társadalomnak igazi krémje. Boldog lehetne ez

a társadalom, ha nagyrészt ilyenekből állna. (Félrefordulva: ...Én meg pláne elégedett lennék.)
Újra hangosan: Ezek rendes jókisfiúk és jókis lányok...

Fehér (sértetten): A te szádból ez szitokszó! Nem kértém, hogy a pártomra állj!

Fekete: Nem kell kérned. Én csendben is elégedett vagyok azzal, ahogy beilleszkedtek a nagy darálóba, a hurkatöltőbe, a sznobság meg az öngazolás korlátai közé. Fehérkém, a Ti szövegeitekre úgyis csak az figyel, aki amúgyis egyetért vele. Ringatjátok magatokat egy varázsszöveggel: „Mi jószándékúak vagyunk!”
Van, aki Boros-Botskort kajol, és van, aki azt, hogy ő Isten aranyos gyereke. Nekem ez egyformán a fincsi hurkatöltelékek, a birkák viselkedése. – Na, ez a szövegem most jobban tetszett?

Kék (Fehérhez): Szeretnék visszatérni a fő kérdéshez. Vannak köztetek olyanok, akik eléggé magányosan futó hősök, valójában nincs mögöttük a nagyközösség. Vannak programjaitok, ahol önmagatokat szeretitek és ezt nagyon élvezitek. Mi más van még ezen a két dolgon kívül? Olyasmik érdekelnének, amik válaszok a korábbi felsorolásomra. A társadalmi igazságtalanságtól a klímaproblémáig, a vidéki-városi élet szembeállításától a pénz hatalomig... Ami azt mutatná, hogy láttok is, nem csak néztek. Tudtok, mertek gondolkodni, közös stratégiákat kitalálni, sőt, közösen cselekedni is.

Rézbőrű: Enélkül nektek és a gyerekeiteknek sincs más esélye, mint esténként dögfáradtan hazavonszolni magatokat. Az arctalan (vagy sokarcú?) Nagyúr már ma is százféle módon leszívja a véreteket. Azzal, amennyi mozgásteretek és erőtök van, még mindig csak azt játsszátok, hogy „a család a mi mentsvárunk és kis birodalmunk, ahol békét és erőt meríthetünk az élethez”. Nem akarjátok észrevenni, hogy – családostul-mindenestül – kiskacsák vagytok krokodilok tavában? Na jó, nem esznek meg, semmi véres esemény – hanem csak kásává főzik az emberek életét, kifacsarják és a maradékot apránként lehúzzák a vécén. Nem látod ezt például akkor, amikor a gyereked állást keres? Ügynök lehet, csicskás, gépcsavar-senki. Vagy látjátok ezt, de azért az evangéliumi címke és a jóléti életmód egyvelegével manővereztek, húzzátok az időt?

Fekete: Te alattomos szemét, most veszem csak észre, min ügyeskedsz! Neked nem egyszerűen nem tetszik, hogy pénznek áll a világ, hanem megpróbálsz elhitetni, hogy ki is lehet szállni ebből a hurkatöltőből. De már nem a kommunizmus időszakát éljük, amikor hősies érzéssel lehetett mást próbálni. Itt valójában mindenki

kuncsorog, benne akar maradni a rendszerben. Akkor is, ha Jézust emleget. Hiába próbálkozol.

Rézbőrű (Feketéhez): Nem fáradnék azzal, hogy szilikonolajat fűjjak a járdán pofátlanul parkoló kocsidra. Fontosabb és alapvetőbb dolgokra kell a találékonyság, az ügyesség és az energia. Én nem akarok elvakultan menni előre valamiféle Golgotáig, de émelyít az öngazoló kispolgári manőverezés is. Azt a koncepciót és azt a közösség-hálózatot, amire érdemes időt és erőt szánni, úgy kell felépíteni, hogy épp a legérzékenyebb pontokon függetlenné váljon a hurkatöltő-rendszerrel. Saját vérkeringése legyen – és a te fajtád ne találjon élősködő vagy gyilkos fogást rajta.

Kék: Ne folytasd, mert itt helyben hasbaló ez az Audis vagy valamelyik csicskása. Fekete nem a járdán parkolással teszi a legnagyobb kárt a társadalomnak. Amit Fehér mondott, az nekem kissé limonádé. De Te érdekeset pedzegetsz, keressünk majd egy helyet, ahol beszélhetünk róla. Elhívjuk esetleg Fehéret is, hátha képes felébredni és komolyan venni azt a szellemiséget, aminek egy lebutított limonádéját szopogatja? És mit gondolsz Szürkéről?

Rézbőrű: Fehér közösségének a nyelvén azt kérdezed, hogy vajon a jószándékú farizeus vagy a megfáradt halász az, akivel érdekesebb beszélgetni? Ki hajlandóbb félretenni a beidegződéseit, a bátortalanságát vagy az öngazolását és átgondolni a helyzetét? Tegyük próbát, kérdezzük majd meg Fehéret is. De lehet, hogy Szürkével előbb szót lehetne érteni.

